

۱۸۶۷

علوم غریبی

جلد اول

ترک

اوروپا دہ راس مسئلہ سی وار یعنی برقومک قابلیت
واستعداد نہ حکم ایتمک ایچون منسوب اولدیغنی شغبه
نظر ایتمک اعتقادی واردر بواهل نظر دن بعض مشالیر
ترکلی ماسعی ذهنیه دن عاری یا لکز بر قبا قهرمان کی مطالعه
ایدیورلر بومطالعه تک یا کلش اولدیغنی کوسترمک استرم
اول امرده ترکی **اولاد** تشریف ایدیم

ترک فی الاصل ما وراء النهر ده چین شمالیه طوغری ساکن
اولان اولاد یافت دندر ترک و تاتار ذاتا بر فاملیان
اولدیغنی محققدر **بونلر** واسلاو و آوار و بلغار
و چود و قنوا لهپ سکیت ده داخلید
لهرودوط کتاب ۱ - ۵ سکیتلرک لهر قومدن دهایکی
اولدقلرینی ینه کندولرندن نقل ایدرسه ده لاتین مورخ
جوستین کتاب « فصل ۱ سکیتلرک دولرینک مصریلردن
دها اسکی اولدقلرینی ادعا ایدیورلر دیو حکایت ایلر و بونی
بعض وجهله تصحیح ایدر

ترک اسمک ماخذی خفته کی اختلاف معلوم **قول اصح**
برخانلری اسمندن ماخوذ اولمقدردن ظن اولنور **چین مورخلری**
برخی ترک خاننی **توکو** یعنی **توکو** نامیله یازارلر
متن **توکو** را هر فیله **توکو** اولنن ان **الترک** لردن چین لسانده

را حرفی ساقطدر و بعضاً لامه قلب اولنور مثلاً ^۶
ترکار پارس دیرلر چینلورلر پارس ترکار طورون
نطق ایدلر چینلورلر طولون . بوکانظراً ترک
ایله توکو براسم اولوق بعید دکلدر معنا دفعی بوکا
اشارت وارد . نیزاً توکو کلمه سی چین لسانده
کلب دیمکدر فارسیرک سیکپاره سک تسمیه
ایتمش اولدقلرینی ایسه هرودوط پولیمنی ۶۴ نقل
اید . هرودوط کتاب رابع دیرکه
^۷ بونلر برخان نامندن آدرق کندولرینه سقولو دیرلر
النوزلر سکیتوس تسمیه ایدرلر ^۸ سقولو کلمه سی
داوسون هاشیه سنده اسلاو ایله تفسیر ایدر
شو سقولو کلمه سنجق قولو وهانک اسمی قولوخان
اولماسنی ظن ایدرم . ترکار موخراموقع اصلیلرندن خوج
ایدوب فارسه وانا طویله وروم ایلیه مصره اینمشلرکه
فتح ایتکلری یلرده نیچه خاندان حکومت بر اقدیلر
غزنویان و سلجوقیان و عثمانیان او خاندانک مشهور
ترکدن نیچه بویک بطنلر کلمشدر ضرر خویق اویغور
مشهور بطنلردندر مجارلردخی عثمانیلرکی اویغوردند
ترکک حالاً موجود قحذلری شونلردر (۱) عثمانیان (۲) اوزبک
(۳) ترکان که ترکستان و عجمستان ده و کابلده ساکندلر

٢
(٤) سیر تاتاری (٥) غریز (٦) یاقوت و جوامع

ترکلرک مساعی ذهنیه لری

ترکلر آثار علمی ده برخی درجه دندلر انگلیز علمای
پینده علامه وصفن آلمش متر بلی افلاطون

اوزرینه تعلیق آتنده دیرکه ٩ دنیا به علوم و صنایع
ومدنیّت و تهذب ویرن قوم ترکلر در ١٠

بلی بکه کثرت مطالعه سیله بود عرواسنی اثباته مقدر
انجق بز ترکلرک تربیه حیوانات و حضراتهار و معادن و تاریخ
و کتابت کبی شیلرکه دنیا به نشر ایدن برخی اقوامدک

اولد قلمینی سهولتله اثبات ایده پیلورز

شمذیلک ترکلرک اسلامیتدن صکره ابراز ایلدکلری
آثار علمی دن بعضی شیئ ایراد ایده لم

بوتصیر فارابی ترکلر دندر معلم ثانی لقبینی قزانشدن

واقعا فلسفه ده شایان اعتماد بر طریق صاحبی دکلر
چونکه الملة الفاضلة کتابنده نفوس شریره نلک

بعد الموت آلام ناسنا هیه ده قاله جعفرینی تصریح ایتمشیکن

سیاست مدینه ده بوندک یوق اولوب یالکز نفوس

خیره نلک بقاسنه قائل اولدی بده کتاب الاخلاق

امر سعادت یالکز بودنیا هیاتنه حصر ایدوب بوندن غیرک

رأبیره خرافات مجاز دیدی . مع مافیہ السنہ
آشنا و مترجم علوم حکمیہ و منطقی ایدی سیاحت
و شجاعتی ایسہ مشہور در
ترکلردن بر ابن سینا یتشدی کہ یونانید بقراط
و ارسطو ایله خرایدر بری طیب اوتہ کہ حکیم در
بزم ابن سینا ہم طیب ہمدہ حکیم ایدی اسلام ^{علمی}
بیندہ شیخ و انک قانون اور پادہ اساس ^{التعلیم}
و صفنی قراندی حالا اطباء خیارشبر و راوند
و تیمور ہندی و اہلیلہ و دیگر آتک کشف ایدی
معالجات ترتیب و استعمالہ اکاشا کرد در
شہرستانی ظن ایدی کہ ابن سینا ارسطو حکمتہ
تابع ایدی حالبوکہ بویہ دکلدر شیخ فی الواقع
شفا سنہ ارسطو فلسفہ سی طریقہ سلوک ایدی
لکن کتابک باشندہ تصریح ایدی کہ کندی اعتقاد بکہ
حق بوفلسفہ دکلدر و بو کتاب بو تا لیفدن عرضی
مشائیون مسلکنی کو ستر مکلدر ہرکیم کہ قرین اعتراض
اولیان حقی آراہہ فلسفہ مشرقیہ دائر پاروشی
اولدین کتابہ مراجعت ایسون شیخک فلسفہ
مشرقیہ سنون ظاہر در کہ کندوسی بخاری مکتبک و حکمتی
لاوزرہ ایدی
بخاری و سمرقند کہ ترک مملکتیدر آنردن چیقان

علوم عقلیه و نقلیه علمای عد و احصارن خارجدر
امام المتکلمین ابومنصور ماتریدی ترکدندر امام المحدثین
بخاری ترکدند شیخ الفقهاء هدایه صاحبی مرغینانی
ترکدند ائمه عربیه و ادبیه دن جوهری و دیوان
الارباب صاحبی اسحاق ترکدند قزوینی آثار البلاده
اقاصی بلاد ترکدن اولان فارابدن بویله جوهری و اسحاق
کبی ائمه عربیه ظهورینی شایان تعجب عدایدن
جغتای لسانی اوزره بایرنامه ده دیرکه حضرت
محمد رسالتپناه صلی الله تعالی علیه وسلم زمانی دین بیری
اول مقدار ائمه اسلام کیم ماوراءالنهر دن پیدا بولوبتوریم
لهججه و ولایت تین معلوم کیم موچه پیدا بولماشن بولغان
فی الواقع دیدیم کبی در شرق کتبخانه لری نسف کش
اسفنجاب اسروشنه صفان بخند فرغانه کاشغر
شاش کند دن ظهور ایدن فقهاء و علماء آثار بیه
مملودر . و بالجمله ماوراءالنهر معمور و اهالیسی اهل علم
و صلاح و ارباب جود و سماح اولفقه معروفدر . قزوینی
بازارک ماوراءالنهرده لهججه انسانر کویا برخانه ده مشترک
مقیم کبی دیر بر کیمه یری یا خود بیابانی دیر کیمه نیک
خانه سه اینسه کنده اوینه اینمش کبی در لهججه
لهجته جود و سماحه معروفدر نه سابقه مهارف آرا بیری
نه مکاناته منتظر اولور
اصطغوری بازارک صفه نواهی سنده برخانه بی اینمش

خانه نك قوسنى آچيق و قپانماق اوزره ميخلى كورمش
سېنى حين سوآله * يوز سنه دن برو بوخانه نك
قوسى مسافره آچيقدر جوابنى آلمش ماوراءالنهر
اهالىسنك مساعيسى علم و معرفت و تعمير طرقي
و مسافرخانه لرا نشاسنه و مدرسه لرا ناسنه معطوفد
ماوراءالنهرده اون بيك قدر مسافرخانه لروارد .
كتب توارىخدن آكلا شيلان اوپلره خوارزم شاه محمد بن
مالك اولنجيه رك بروج مشروح مهورايدى .
رصد مراغه رصد سمرقند رصد غلظه تركلر كده
زيج ايلخانى وزيج الغيبك لسان يونانى يه ترجمه لومشده
علماء علم جبردن معادله لى عدد و شئ و مال بيننده
مفرد و يا مركب اولور ديو تقسيمه آلى مسئله يه چيقاره
بيلمشلرايدى ترك علماء سى بكرى دن زياره يه ابلاغ
ايلدير ابن خلدون دى بوكا ايمار ايدر
علومه بيوك خدمت ايدن خوارزم و خراسان علماء سى كه
بوندر فرسدن دكلدر : غزالى و طوسى و زرخشى و تغارنى
و جرجان و جوزجاني لرك ترك فاملياسندن اولدقلىرى اثبات
دشوارايسه ده هله ترك حكومتك اداره و تشويقى التلايه
ظهوره كلكلىرى اثباتدن وارسته در ابتدا مدرسه بنا
ايدنر سلجوقى در برنجى نيسابور مدرسه سنك بايسى
الب ارسلاندر . آرتق بزا سكى تركلىرى بوراده براتوب

عثمانیانک مساعی ذهنیه لرینه دارُ بعض مثال کتیره لم

عثمانیانک علومه خدمتی

وقتا که عثمانی‌ها کنیزینی محاربه به سوق این سبیلردن
استراحت بولدیدر علم و معرفت جانبنه عطف همت ایلیدر
ونشر علوم یولنده برمسلكه هدايت اولندیلر که شکرکوندرک
برقوم بویوله انرکبی موفق اوله مادی اوردی شودر که برزه
تعلیم و تدریس بادهوادر . عثمانیلرک علماسی بیسته
شمس‌الدین قناری وقاضی زاده که هیئت و ریاضیاتده
فرید ایدی علی قوشچی وخواج زاده رابن مؤید و میرزا جلی
وابن کمال و قنالی زاده کبی علوم حکیه و نقلیه بی جامع علامه لر
ظهور ایلدی سلطان احمد زمان حکومتده بعضی مضی

تدریس حکمتدن منع ایلمسی اوزرینه علوم حکیه برمدت
اونوردلش و بوسیدن شهاب‌الدین خفاجی و حاجی خلیفه
و دیگر لر قنالی زاده بی خانم العلماء عدایمش ایدیسه ده
بومعنا تأثیری چوقی سورمدی و مؤخر کلبوی و دیگر عالم
و حکیم لر ظهور ایلدی هله شرق کتبخانه لری و مدیریه لریده ایتمدن
انتهایه دک درس کتابری الثریت اوزره ترکیلرک مؤلفا تپه مملو
و مرتبدر . قسقی علمدرک ترکیلر آنون قاصر قالمیشدر
غرب و شرق علومنی تتبع این علمدارک معدود اوردی ایلرله

استشهاد ایدم
حکمت عملیه ده ایسه ترکیلر برخی وجهه دیو
اشته لوملی

د اوريد سلطان محمود زمانه يازيدني العلم النافع كتابك^٨

انكليزيه مقدمه سنده ديره عثمان علمي اخلاق

و صناعه حكومت و اقونومي پوليټيقي عاملرنده جمله

فائق علامه لردر بو علومده اولان كماللري تركلر حقبنده

اوروپاچه موجود اولان افكارمزه قارشودر ٢٢ بعده بو علوم

دائر بعض كتابري تعريف ايدر مومي اليه داويد پارسل^{١٥}

جهت شرقيه اعضا ميندن ايدى

علم حساب ايسه عثمانيلرده اولدرجه ايدولوش داويد

سادره قاعده لره ربط اولمشدر كه اوروپا ليلرك ساعلمده

اورغاشد قلري ونجه طبقه كاغذلر قرا لا دقلري حسابلري عثمانيلر

برايكي دقيقده يازم صحيفه كاغذ اوزرينه ياپي ويريديكي يه اوروپا

پهنا سنك تودريني ادبيات تركه دائر يازيدني كتابنده

بيان اينلر و عرب و ترك كتابرندن قواعد حساب ترجمه

اورانماسني اوروپا ليلره نصيحت ايدر

فلسفه دن بحث اولنج بويابده تركلره محاذي اولدجهو كيم

وارد شدى اوروپا يه صارصان شليغ هگل

فلسفلى نه در تركلر بونلري بش آلخ قرن اقدم رسوله

وبويولده نجه آثار و مباحثات يازيش و پالنتدقيق رد و هدم

ايمشدر اوروپا محققلري دفي بونا بيلور حتى انكليزيه

بني سفلويدى سمد شليغ وهگل فلسفلى تركلرك

سكويه بخارى فلسفي تعبير ايدر . اوت بولون اوروپا

بعض ابدان طبیعیون وار ترك علما سنده یوق ایدی دیوتجیب
 اولنماز زیرابونک بریوک سبی واردر اودفی شودرکه
 بزه دهری اولسون طبیعی اولسون نه اولورسه اولسون کتابی
 احراق اولنمادی تألیفدن منع ایلمدی انجمن انزه قارشو
 علمای عظام طرفلرین جوابلر وردیه لر یازلدی طبیعیونک
 بنیان مذهبلی ییقلدی هالا اوروپا ده چات پات ظهورینه
 سبب بویولده اولان عدم هرپتدر هله برکیره اوروپا ده دخی
 شرقده کی کبی بوغر حر و مختار براقلسونلر الهیون طرفلریندن
 اوریله جن بالظه لرله کولگری کسپور
 ترکلرک ادبیاتنه کلنجه اشته بویابده آنلرله عشق آتماغه
 هیچ برملک مجالی یوقدر انکله نیچه قرونده برشاکسپر
 یئشدر ترکلرده ایسه برعصرده نیچه شاکسپرلر بولنور
 بومسکله بی و ترکلرک نه درجه با لاده ادیب و شهری و نازک
 اولدقلرینی لهربوت معانی موسیو غالاند کتابنده یازمشدر
 بالذات پادشاهلریمزک اکثریسی شاعر و منشی و ادیبکا
 شاعریمزاسی بیری بکلر انشاد شمرده وایعزابه اولسون
 عربی کسپلر بونع عزیزدخی بیتی ایدر حتی شاعر مشهور
 وزیر قفطی ندیوان ایدمیزمنده یازارکه
 ۱۰ علی بن الرومی یه کلنجه دك شمرده متفرد و قابل نزاع
 دکل ایدی موسی الیهک ظهوریله شرقک رایت شمری مرتفع اولدی
 حتی دیدیرکه حو شاعر اسمنی آلفه مستحق ذات انجمن علی بن الرومی

قد يحسن الروم شعراً ما أحسنه العرب كلامي أنكدر بعده
ديلم رايتي شريف رضی نك غلامی مهيار ايله مرتفع اولدك
اشته دهر تركك اسلافه تقدم ايتمش اولان جنسيتي تجيه
ايلدي كه بو تجيه انج شاعر فاضل علم الدين ايله در ۴
علی بن الرومی دیدیکی او ذاتدرکه ابن سینا کی بر حکیم آنک دیوانی
تدرس وتشرح وتخشیه ايله مشغول اولدی علم الدين علی
ایدمیردرکه مجموعہ اشعاری دیوان ایدمیر دیو معروفدر
عثمانتیدرن ایکی بیک قدر شعرانک تراجم احوالی اوروپا لسان
ترجمہ اولنمش اولفله بین الاجانب دخی معروفدر لر
علم هیتته کلام قاضی زاده و علی قوشچی و غلطه
رصدخانه سنک مرتب و معلمی تقی الدین بوفنه یکتا ایديلر
تقی الدینک بر بنده ترجمه حال و رصده دائر اختر اعانتدن بعضی
لاتین جه و فرانسه ترجمه اولنمش معروفدر سدره منتهی الافکار
نم کتاب انک اثریدر

کلام طبیعیات واقعا بزده کیمیا فریقدن تفریق اولنما یوب
ایکیس بر مجتده تدریس اولنورایدی واقعا بزده مسائل طبیعیات
اکثریسی تجربه دن عاری تخمین مقدمه لر اوزره ایدی لکن لهپ
نتیجه لر طوغری اولدیفنه شهره ایدن بریا کلمش نتیجه کوسترسون
جوابه حاضرز بوگونکی ترقی ایتمش اولان فیزیق آنلرک
نتایج مسائل تصدیق و بالتجربه اثباتدن بشقه برشی یا پمادی
اوروپا علماسنک محققاری دخی یونی اعتراف ایدرلر اشته
پارس اقادمی سنده داخل رولین مکتبک منطق معلمی

موسیو پریزبار اشبو ۱۸۶۹ ده اصطلاحات حکم علیہ
جلد اولندہ شویہ یارزی ۹ اسکینک فیزیقده معلوماتی
سمدی نسبتہ آزایدی و مقدمہ لری اکثریت اوزرہ تجربہ
ایدی مع هذا سکوئی تجریہ آنک اسس اول لری جرم
ایلمدی زیرا بولون مواد اوزرینہ اجرا ایلم کلان تجریہ لرائک
افراج ایلم کلری نتایج تصدیق و ظن و تخمین ایلم کوسر دکلری
تجربہ لری براہین عدیدہ ایلم اثبات ایلمدی ۴
بویجت ایلم مطلق اسلام حکما سی اوزرینہ در و فقه لونه قدر
اوروپا حکما سی رضی شاملدر بالخامہ عثمانی علمائے
نقل کلام ایلم بوندر طریق تجربہ ده رضی ایرولس اولد قلیری
لوملی داوید کتابندہ تصدیق ایلم

فقه و اصول فقہدن بحث اولتورہ اسلام و خصوصاً
عثمانیان اندہ بولنان کتب فقہیہ قدر جوامع الاحکام بشقہ
پردہ بولنماز اولیلہ برفقہ کہ بیک شونجہ سنہ دنبرو آسیا
وافریقا و اوروپا نیک ممالک مستعدہ سنہ واقوام مختلفہ
آرہ سنہ تجربہ و اجرا اولنمش و موضوع علم حواریت یومیہ
اولدیندن لهرکونک حادثہ سی مع القیاس حکم آلہ النمش
و خلاقیات وجدل بابی خصوصاً فقہدہ مفتوح قالدیندن
لهرمسئلہ نیچہ مجادلہ و مباحثہ لرلہ تدقیقندن خالی اولمامشدر
اشبو ۱۸۸۶ ده دستور العمل اولماسنہ ارادہ تعلق ایلم احکام علیہ
نم کتابک بیع و شرار بابندہ فرانسز نظامنامہ سنہ موجود اولمیان

در تیوز ماره بولندیفی ثقاتدن ایشیدلشدر هله بزم قهرک
اصولنی اشباه ونظائرده کی قواعددن آکلاشیلده جنه و جبرله
جامع و مکملدر

بوراده مرادمز عثمانیا نیک یعنی ترکلرله مساعی زهنیه لرینه مثال
ایراد ایتمک ایدی اشته ایتیک یوقسه عثمانیان النده
موجود اولان علومی و مؤلفاتی تعداد دکل ایدی بزانی
قیدالموجود نم کتابمزده تفصیل اوزره یازدق انلره شمعی
اوروپا علومی بیننه بولنه بیله جک فرقی دخی بسط ایلدک
کذلک مرادمز ترک تاریخی یازدق دخی دکلدر بزانی تحریات
سماوی علی تاریخ ترک عنوانیله آیروجه کتابده یازدق

آرتق تعداد علومه بوراده نہایت ویرہلم
فقط شودخی اونودلمیه که ترکلر ترک و عرب و فارسی لسانینه
قانع اولمایوب النور ولاتین و المان و فرانسز و دیگرلرک
السنه سنه دخی واقف اولدق اوروپا لیدر آنلرک کتابینی
کندولسانینه نقل ایده کلدکلری مثللو آنلر دخی اوروپا مہرقلرینی
ترک لساننه ترجمہ ایدرلرایدی اشته ترکده بوقضبت دخی
موجود ایدی . ابوالفتح سلطان محمد پلوتار دخی ترجمہ ایتریدی
سلیمان اول اولوس ہرتیوسک قصر محارباتک شرحی ترجمہ
ایتیرمشیدی سلطان مصطفای ثالث ماخیا ولای نیک
اصول سیاستہ دارکتابینی و پروسیا قرالی الکنجی فریدریقک

۱۳
او کتاب اوزرینه رديه سنی ترجمه ایلدی ماخیا ولله نکت
واجب الرد سیاستنامہ سی ظلمہ کی کیفیت ظفر تعلیمدن عبارتہ
ارسططالیس واقلید ایسہ ترجمہ اولنمشیدی قوپرینق
ویجور اھہ مؤخرانیہ اھل ھیتدن لالاند وقازینی اناری
ترجمہ ایلدی اون ییغنی قرن میلادی اطباء مشہورہ سندن
لھمان مؤلفاتی وانگلیز اطبا سندن سیدنہام اناری ترجمہ اولنمشیدی
قاسٹک بعضہ اثرلری ترکیبہ نعل اولندی مشاہیر مہندسیندن
ووبانک بعضہ تالیفات ترجمہ اولندی مرقومک فن لغم رسالہ سی
ترجمہ سی ۱۷۰۷ دە استانبولده مطبوعدر
لھ سلطان محمود وقتدن شوکوندک فرانسز وانگلیز والمان
لسانلرندن تاریخ جغرافیہ وطب وطبیعیات وریاضیات
وفنون عکریہ و دیگر وفندہ دائرخیلہ آثار ترجمہ قلمتہ
اوروپا علمای دخی ترکلک انارینی ترجمہ ایتمکده ایڈیر علم سیانندن
آن حصاری حواہنک اصول الحکم فی نظام العالم کتاب
موسیو غارسین د تاسی قلمیہ ترجمہ اولندی کذلک
اصول الحکم فی نظام الامم کہ ۱۱۴۴ دە استانبولده طبع اولمشدر
بارون رویزکی فرانسزبہ نعل ایتمشدر حاجی خلیفہ نکت
کشف الظنون کتابی لاتین جہ فرانسزبہ ترجمہ قلمشدر
وتحفۃ الکبار فی اسفار البحار کتابی انگلیزبہ وتقویم التواریخ
ایتالیانجہ و جہان نما لاتین جہ ترجمہ ایلمشدر و روم ایلی
وبوسنہ جغرافیہ سی المانیاجہ مترجمدر • کاتبی کہ چوران دریا

آنک مرآت الممالک نام کتابی دیر معرفتیه ترجمه اولنوب
۱۸۱۵ برلینده مطبوعه مسیحی نیک دیوانی انگلیزیه و المانیاج
مترجمدر باقی دیوانی وون حاکم ترجمه ایتمشدر
لطیفی نیک شعراء تاریخی شاپرت المان لسانه ترجمه ایتمشدر
واصف تاریخی فرانسوزیه مترجمدر
خاتمه اولق اوزره دیرم که آثار عثمانیان اوله رق استانبوله
طقوز یوز قدر جامع واردر که بونر کلیاکی ابن الله وعظنه
موقوف اولمایوب بادهوا علوم تدیس و تدرسه مفتوحدر
واکی یوز سکان قدر مدسه واردر که بوندره صرف و نحو
ومعانی و بیان و بدیع و ریاضیات و منطق و طبیعیات و حکمت
نظریه و عملیه و علوم شرعیه تعلم و تدریس اولنور
بومدرسه لریک بعضی احوالی اصلاح محتاج اولدینس منکر
دکلسه ده آنرده پالیشوریده چیقان خواجه هر علم و صناعت
ایکون استحضار ملکه ایده جک آلاقی تدارک ایتمش
اولد جفندن هر قنقی فنک مطالعه سنه صرف اوقات
ایدسه آنده یکتا اولور مدرسه ده چالیثا لریک
اک کوچک فائده سی شودر که المانیای فلاسفه سنک
هیولی و ماده مجتبی ایثیدنجه فرانسوزی کی تعبیه دوشمز
واک بیک فائده سی بودر که هر سینی تصدیق و یا انکار
دائره سنده قالمیوب تحری و تدقیق قضای نامتناهی سنده
هر و مختار اولوب ملکه سی کندنده حاصله

قالی که ترکلر فرانسه شعراسندن لامارتین دیدیکی کبی
 پولیتیکه دن بی خبر فقط انسان و شرقک بر بیک ملتی
 کبی مطالعه اولنما سون زیرا ترکلر بیک ملت اولدقلری
 کبی هده اهل سیاستدر
 اشته عثمانلیلر اولده سیاست اربابی درلرکه پایتخت حکومتی
 دنیاک الگوزله واک مهم نقطه سنده تأسیس ایتدیلر
 ویزانطیا ورومانیا وبلغاریا بی اونوتدیروب ترکیا
 اسمنی ویردیلر وبتون اورویا بی بونامی تصدیق ایتدیردیلر
 ترکلر خانندان حکومتلری ۵۸۷ سنه دنبرو محافظه ایلدیلر که
 دنیا ده بوندن دهاقیم برخانندان یوقدر
 عثمانلی حکومتی حسن اخلاق قواعدی اوزره تأسیس اولمشدر
 دنیا ده بوندن دهاعمال اسل اولماریفی ایله عقلا و تقلا
 مثبتدر عثمانلی حکومتده شرع وقانون جمله دن اعلا در
 خانندان عثمانی دن برپادشاه کلیدی که جبار اولسون
 جبار اکادیرلرکه کندی بی قانوندن اعلا طونار
 قانون عثمانی ده شرع وقانونه عدم اطاعتدن خلق لزومی
 مقررده و اجرای خلق قدرته علمار و وزراء مجلسنده
 اشته سبب بودرکه فرانسه علماسدن مشهور شاطوبریان
 دیدیکی که عثمانلی حکومتی خلق اصولی واسطه سبب
 حکومت مقیده و مشروطه در ۴ اوت پادشاه کلیدی که

بعض احکام اجرا ایتمکہ فرصت بولدی فی وقت اولدکس
 لکن کئدوسنک دخی مقید بولندی فی احکامی نہ محو ایده بیلدی
 نہ ده تعطیل . اشته اصول بودر و بو اصولک نفوذ
 و تأثیری حالاً باآدر ابو الفتح سلطان محمد معمار ایده
 محاکمہ محاکمہ اولدی اشته تبعہ دن برفرستیانک
 سلطان عبدالعزیز ایده محاکمہ سی رؤیت اولدی

بورایه دیکه تحریر ایتمکیز بارنجہ دن چیقارمق استدیلمز نتایجی
 آرتق بیان ایدهلم
 (۱) آکلا شیلدی کہ ترکلرک قوای ادراکی لری مساعی علمیه
 آپیقدر یوقہ بویہ بمعینده دیدیکی کبی ترکلر
 مساعی ذہنیہ قابلیتسزدرلر ک دکلدر
 (۲) شوکوندرده استانبولده فلانده بعض چورلق چوجنک
 ترکلری جہالت ایچره فرض ایدرک بیک بیک لقر دیلرله
 اختیارواری نصیحتره قالقشمالری کولنج و سخره لقدن
 عبارتدر بومقوله لر اویده نصیحت ایتمکہ قالقش دظری
 لھمشہر پلرندن اوقیوب استفادہ ایتمک موافق ارب وازعاند
 (۳) اوروپالو بعض مورخلرک عربہ اسناد ایده کلدرکلری
 علوم و فنون عربک اولمایوب اکثریت اوزره ترکلرک و بالجمہ
 اھل شرقکدر عربہ حاکی ظہور ایتمی عالم نادر
 بونک سبب ایہ ابن خندون مقدمہ سندہ و کشف الظنون

تقدمه سنده مذکور در

— مطالعه —

بوندن برقرن اقدمه دك علم و معرفتجه لهرملته فائق اولان
عثمانيانك بركون اولوججه له يعنى ملتجه ويا الكثرية اوزره
برنجي درجه ده بولنخامرينه باشلوج سبب وقتيه ايدلش
ايكى غلطه ظن ايدرم

برنجي غلط شودر كه ۹۸۴ سنه سنده ايدى كه استانبوله
مطبعه ادواتي كتيرلدى اولوقت خطاططرك فلانلرك
خاطريچون هنرصله كتب اسلاميه طبعي منع اولندي
شومع يوزاللى سنه ~~۱۸۰۰~~ سوردى اشهر يوزاللى سنه
ظرفنده مطبعه تسهيلاتنه مالك اولان اوروپا ليدرك
تكثير كتب و تسهيل نشر ايدرك بزي كچملى امر طبيعي در
ايكيجي غلط حكومتك اوروپا يه تحصيل ايچون شاگردان
كونورسى در لازم ايدى كه عثمانى مكبتي مملكت عثمانيه
اولسون و لازم اولان آلات و ادوات و آدم نرده ايسه
اورادن جلب اولنسون

هزینه اولش ايسه اولش كچمش هده بن نفس عاجزانه مده
ظن ايدرم كه شمدى اوروپا ده اولان معرفت البه اهل شرقك
الله كچه جك وانلرك الله بيويه جكد
بوراده لسان اوزرينه بحث دضى واجب ايديه ده نسخه نرك
كوهك اولماسنه مبنى ايكيجي يه برافاشدر •